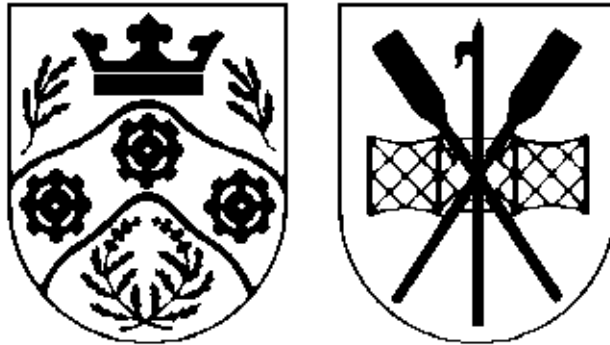

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Kultur- og Fritidsudvalget

Protokol

Ekstraordinært møde

Torsdag den 24. oktober 2013 kl. 08:30
afholdt Kultur- og Fritidsudvalget møde i Udvalgsværelse 1/Rådhus.

Medlemmerne var til stede, undtagen:
Jørn Moos (V) var fraværende.
Lene Kaspersen (C) var fraværende.

Endvidere deltog:
Direktør Ulla Agerskov
Direktør Søren Hansen
Centerchef Erik Pedersen
Centerchef Charlotte Bidsted
Udvalgsadministrator Karen Elisabeth Dam

INDHOLDSFORTEGNELSE

Sag nr:		Side:
01	Implementering af skolereformen	3

1.

Implementering af skolereformen

Sagsfremstilling

Der forelægges sag om skolereformen til første møde om implementeringen i henholdsvis Børne- og Ungdomsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget. I sagen samles der op på det hidtidige arbejde i de nedsatte arbejdsgrupper (vedlagt bilag herom). Der forelægges desuden et samlet notat (vedlagt) om den understøttende undervisning som grundlag for at drøfte principper for det videre arbejde i arbejdsgrupperne og i forvaltningen. Forvaltningen ønsker signaler fra udvalgene i forhold til de angivne problemstillinger og dilemmaer, med henblik på forelæggelse på de kommende udvalgs møder.

Generelt om skolereformen kan der siges, at den både indeholder flere faglige lektioner og ny, understøttende undervisning. Samlet set bliver der således tale om en væsentligt længere skoledag. Denne længere skoledag forudsættes i Lyngby-Taarbæk Kommune finansieret ved dels forøgede statslige og kommunale midler, dels reduceret åbningstid i SFO og klubber, dels omlægning af lærernes arbejdstid.

Der er ved beslutninger i Kommunalbestyrelsen 5. september 2013 og Økonomiudvalget 19. september 2013 vedtaget en række principper for indholdet i reformen. Disse principper omfatter:

- Der tages udgangspunkt i den indgåede aftale om reform af folkeskolen og de opstillede nationale mål
- Der tages endvidere udgangspunkt i de lokale strategier og politikker (især den sammenhængende børne- og ungepolitik, skoleudviklingsstrategien, inklusionsstrategien og kulturudviklingsstrategien, idet disse dog skal gives et servicecheck på baggrund af reformen)
- Et helhedssyn på læring gældende hele 0 – 18 års området
- Sikring af inklusion af både svage og stærke elever – herunder bl.a. talentudvikling
- Et overordnet princip om, at pædagoger er med i hele skoleforløbet
- Kommuneaftalens forudsætninger om lærernes arbejdstid og inddragelse af andre medarbejdergrupper i den understøttende undervisning.

For så vidt angår den sidstnævnte ”pind”, bør denne suppleres med en tilføjelse om, at dette gælder med mindre Kommunalbestyrelsen træffer andre beslutninger om lærernes arbejdstid og finansieringen af reformen. Med hensyn til dette har vedtagelsen af budget 2014-17 fastlagt de økonomiske rammer. Og der er et

kommissorium for en forhandlingsgruppe (med deltagelse af bl.a. de faglige organisationer) på vej til Økonomiudvalget.

Den ovenfor nævnte forøgelse af undervisningslektionerne omfatter bl.a. engelsk fra 1. klasse, 2. fremmedsprog fra 5. klasse og valgfag fra 7. klasse – altså generelt større fokus på fremmedsprog og mulighed for at prioritere det højt. Der er dog kun fastlagt egentlige minimumstimetal for dansk, matematik og historie. Altså er der betydelige frihedsgrader for kommunerne i forhold til tilrettelæggelsen af den faglige undervisning, herunder for samspillet med den understøttende undervisning.

Den understøttende undervisning er hovedtemaet for det første møde om implementering af skolereformen, jf. det vedlagte notat. I notatet refereres de synspunkter, der har været fremme i de administrative arbejdsgrupper, og der gives et samlet overblik over indholdet i den understøttende undervisning.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses indenfor rammen.

Beslutningskompetence

Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Det indstilles, at Kultur- og Fritidsudvalget især giver tilbagemelding om følgende punkter:

1. Hvordan skal folkeskolerne samarbejde med Musikskolen? Hvilke krav stiller det til Musikskolens organisering og samspillet med Kultur- og Fritidsudvalget.
2. Hvilke eksterne parter skal folkeskolen i øvrigt samarbejde med – og hvordan?
3. Er idekataloget fra arbejdsgruppen om indhold/struktur dækkende eller skal der mere med?
4. Skal alle ideer til reformens gennemførelse realiseres med det samme, eller skal der være en indfasning?

Kultur- og Fritidsudvalget den 24. oktober 2013

Ad. 1.-4. Drøftet.

Jørn Moos (V) var fraværende.

Lene Kaspersen (C) var fraværende.

Åbent punkt Kultur- og Fritidsudvalget den 24-10-2013, s.5

Procesdokument for arbejdsgruppen Ledelse – 10.10.13

Arbejdsgruppens opgave har været at finde frem til anbefalinger til, hvordan vi inden for rammerne af den nye folkeskolereform, skal arbejde med den fremtidige ledelsesopgave på skolerne.

Opgaven har nogle forudsætninger:

- Reformudkastet
- Folkeskoleloven
- Arbejdstidsreglerne
- Kommissoriet for den administrative arbejdsgruppe – ledelse
- De udstukne økonomiske rammer
- At der skal være et skole og fritidstilbud for børnene i Lyngby-Taarbæk kommune.

Arbejdsgruppen har valgt at arbejde med følgende overordnede temaer:

- Den fremtidige ledelsesopgave
- Fra 'tælleri' til opgaveløsning
- Arbejdet med den fleksible skole

Under temaerne ligger der nogle mere konkrete diskussioner – som også behandles i indhold og strukturgruppen - med følgende emner:

1. Hvilke personalegrupper skal løse hvilke arbejdsopgaver?
2. Hvordan skal skolerne i LTK organiseres fremadrettet? – herunder samarbejdet mellem skole, SFO, klub, lærere, pædagoger og øvrige samarbejdspartnere.
3. Længden af arbejdsåret – eksempelvis antallet af antallet af undervisningstimer og hvornår kompetenceudvikling mest hensigtsmæssigt finder sted.
4. Pædagogisk råd
5. Arbejdet med skoleårets planlægning – hvordan ser fremtidens opgaveoversigt ud.
6. Rammerne for tilstedeværelse på skolen, lærerarbejdspladser mv.

Diskussionspunkt 1: Hvilke personalegrupper skal løse hvilke arbejdsopgaver? – samarbejde om elevernes læring med udgangspunkt i den understøttende undervisning

I reformudkastet lægges der op til, at de forskellige faggrupper samarbejder på tværs om og i undervisningen af eleverne med udgangspunkt i deres særlige faglige forudsætninger. Særligt den understøttende undervisning er i denne sammenhæng bygget op om forventninger om et tværfagligt samarbejde.

I arbejdsgruppen har vi haft et særligt fokus på den understøttende undervisning, fordi det i særlig grad er inden for denne ramme, at det tværfaglige samarbejde skal finde sin balance. Vores diskussioner har centreret sig om flere områder af den understøttende undervisning. Hvordan vi varetager arbejdet med lektiehjælp og hvordan vi tænker bevægelse ind i skoledagen – både i den fagopdelte og i den understøttende undervisning. Det centrale spørgsmål i vores diskussioner har været, hvilke faggrupper der skal varetage undervisningsopgaven – både inden for den fagopdelte undervisning, men også inden for den understøttende undervisning.

Lektiehjælp og faglig fordybelse

I Lyngby-Taarbæk kommune er der udarbejdet et fælles læringsgrundlag, som går på tværs af hele 0-18 års området. Det betyder, at vi, ud over at sætte fokus på undervisning, også sætter fokus på værdien i at styrke elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel.

Omkring lektiehjælp har vi i arbejdsgruppen taget afsæt i, hvordan vi kan tilrettelægge varetagelsen af opgaven sådan, at vi lever op til formålet om øget faglighed og elevernes mulighed for at lære på flere forskellige måder. Faglighed, fagprofessionelt samarbejde og læring har været centrale omdrejningspunkter.

Arbejdsgruppen er enige om, at holddannelse skal være den organisatoriske ramme om lektiehjælp og faglig fordybelse. Den faglige undervisning, herunder turboforløb og faglig fordybelse, varetages af lærere. Flertallet i arbejdsgruppen er også enige om, at hold, hvor eleverne træner og repeterer færdigheder fra den fagopdelte undervisning, kan varetages af både lærere og pædagoger. Kreds 22 er dog ikke enige i denne betragtning, men ønsker i stedet at anbefale, at opgaven med træning og repetition af færdigheder fra den fagopdelte undervisning udelukkende skal varetages af lærere. Arbejdsgruppen er enige om, at der udover undervisning og faglig træning findes en række af opgaver i tilknytning til den faglige undervisning, som lærere og pædagoger samarbejder om.

Arbejdsgruppens anbefalinger om lektiehjælp, turboforløb og faglig fordybelse:

- Vi skal arbejde med holddannelse for at kunne skabe de bedste rammer for den faglige udvikling hos eleverne.
- Lærere og pædagoger skal løse opgaven med lektiehjælp, turboforløb og faglig fordybelse sammen. Læreren varetager undervisningsopgaven, mens pædagogens opgave er at skabe rammesætning, klasseledelse, og at facilitere muligheden for elevernes faglige fordybelse. Pædagogernes og lærernes fælles opgave er at arbejde ud fra det bredere læringsbegreb, hvor elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel er i fokus.
- Den enkelte skole skal have mulighed for at sammensætte teams af lærere og pædagoger i forhold til de behov, som udspringer af skolens elevgrundlag, kultur og budgetter.

Bevægelse

I Lyngby-Taarbæk kommune er der udarbejdet en sundhedspolitik. Det betyder, at vi i arbejdet med motion og bevægelse tager afsæt i et bredt sundhedsbegreb. Betydningen af fysisk aktivitet er et område med forskningsmæssig bevågenhed. Fremadrettet har vi brug for at arbejde med erfaringer og evidens inden for området. Derfor foreslår arbejdsgruppen, at området gøres til et kommunalt udviklings- og indsatsområde.

Arbejdsgruppen er enige om, at bevægelse kan bestå af idrætsundervisning, understøttende undervisning og være integreret i fagene. Herudover skal der være en differentieret tilgang i forhold

til børnenes aldersniveau – indskoling, mellemtrin, udskoling. Arbejdsgruppen ønsker, at der tages politisk stilling til at undersøge muligheden for, at kommunen genindfører svømmeundervisning for alle skoler. En genindførelse af svømmeundervisningen vil dog kræve ekstra økonomiske ressourcer, i forhold til de nuværende økonomiske forudsætninger, fordi svømmeundervisning kræver to lærere pr. klasse. Vi forudsætter, at svømmehalskapaciteten i kommunen stadig er til stede.

Arbejdsgruppen er enige om, at idrætsundervisningen varetages af lærere eller af personer med særlige kvalifikationer, sådan som det står beskrevet i Folkeskoleloven. Motion og bevægelse inden for den understøttende undervisning kan varetages af både lærere og pædagoger. Bevægelse integreret i fagene sker i undervisningen og varetages derfor af lærere. Hvis der er pædagoger i undervisningen varetages bevægelsesopgaven i fællesskab.

Arbejdsgruppens anbefalinger omkring bevægelse

- Bevægelse ses som en del af et bredere sundhedsbegreb.
- Gøre motion og bevægelse til kommunalt udviklings- og indsatsområde.
- Differentieret tilgang til bevægelse i forhold til børnenes alder.
- Politisk stillingtagen til at undersøge muligheden for en genindførelse af en kommunal svømmeundervisning.
- Bevægelse ind i undervisningen varetages i udgangspunktet af lærere. Pædagoger kan være en del af undervisningsforløbene.
- Bevægelse, som en del af den understøttende undervisning, varetages af begge faggrupper.

Støtteopgaver

I Lyngby-Taarbæk kommune arbejder vi med udgangspunkt i Systemisk Analyse af Læringsmiljøer (SAL) og er i gang med et kommunalt uddannelsesforløb i Aktionslæring (AL). Det betyder, at vi bruger SAL og AL som en tænkning og et værktøj til at arbejde med elever, der har brug for en særlig indsats.

Som en del af folkeskolens opgaver indgår opgaven med supplerende undervisning og specialundervisning. Disse to undervisningstyper indeholder både en faglig dimension og en Adfærd, Kontakt og Trivsels-dimension (AKT). Behovet hos eleverne kan være af ren faglig karakter og/eller eleverne kan have behov for en AKT indsats eller en mere socialt præget indsats.

Arbejdsgruppen er enige om, at den faglige supplerende undervisning og den faglige specialundervisning ligger hos lærerne. AKT opgaven skal varetages af både lærere og pædagoger. Opgaven skal ses i et helhedsperspektiv og gå på tværs af dagen

Arbejdsgruppens anbefalinger omkring støtteopgaver:

- Opgaven skal ses i et helhedsperspektiv og på tværs af dagen i barnets forskellige arenaer.

- Den supplerende undervisning inden for faglig støtte skal varetages af lærere og AKT støtte varetages af både lærere og pædagoger med relevante kompetencer.
- Sikre, at der er ressourcer til supplerende undervisning og specialundervisning.
- Den enkelte skole skal have mulighed for at fordele medarbejderressourcerne i forhold til skolens elevgrundlag, kultur og budgetter.

Folkeskolereform 2014

LTK arbejdsgruppe om indhold og struktur

Arbejdsdokument 3.2 efter møde d. 9. oktober

Indledning

Folkeskolereformen træder i kraft pr. august 2014. Her er tale om en reform, hvor man fra politisk hold har ønsket en radikal forandring frem for en mindre justering.

Oftentimes italesættes folkeskolen som værende homogen. Men omtalen er meget forskellig. Verdens bedste folkeskole, kærlig men slap, kvalificerer ikke eleverne til konkurrencen i det internationale samfund, har ikke fornyet sig, er i konstant forandring osv. osv. Virkeligheden er nok snarere den, at vi ikke har en folkeskole men mange folkeskoler.

I Lyngby-Taarbæk kommune har folkeskolerne igennem de seneste mange år gennemgået store forandringer, med henblik på at præstere bedre og bedre. Der har været fokus på uddannelse af personalet, der er indført fleksibel tilrettelæggelse af undervisningen, øget og mere systematiseret evaluering, fokus på læsningen i hele forløbet, samarbejde mellem pædagoger og lærere i indskoling, forsøg med ændrede udskolingsordninger, inklusion m.m. Alt sammen med henblik på at bedre elevernes læring og trivsel.

Og det har ikke været uden nytte, hvilket resultater omkring afgangsprøver, læseresultater, og udskillelsesprocenter vidner tydeligt om.

Der er således områder, som folkeskolereformen peger på, som skolerne i LTK er godt i gang med, og hvor opgaven bliver at fastholde den gode udvikling. Herunder plads til lokal pædagogisk udvikling, fælleskommunal drøftelse af "best practice" og fælles kompetenceudvikling.

Og der er omvendt områder, som reformen peger på, hvor der stadig er stort udviklingspotentiale. Det gælder både konkret indhold og tanker og visioner. Der er således forandringer som vi henholdsvis skal, og forandringer vi kan og forandringer vi vil, fordi det giver mulighed for at udvikle folkeskolen endnu mere, når vi følger vision og tankesæt bag reformen.

I denne rapport afsluttende afsnit opsummeres arbejdsgruppens anbefalinger i forslag til mindste-standarder og anbefalinger til udviklingsopgaver som skolerne skal arbejde med at efterleve også i de nærmeste år efter august 2014. Herunder forslag til tidsplan for disse implementering.

Endelig indeholder afsnittet en optegnelse over forhold i folkeskolereformen, hvor det vurderes, at skolerne i LTK er godt på vej, og hvor det derfor blot vil være nødvendigt fortsat at understøtte den pågående udvikling.

Understøttende undervisning

Hvad er understøttende undervisning?

Understøttende undervisning er i aftaleteksten defineret som al den undervisning, der supplerer den fagdelte undervisning op til det timetal (30, 33 og 35 timer), som udgør den samlede skoledag.

Folkeskolereform 2014

LTk arbejdsgruppe om indhold og struktur

Arbejdsdokument 3.2 efter møde d. 9. oktober

Understøttende undervisning er i sagens natur understøttende. For den fagdelte undervisning og/eller for hele den enkelte elevs læring og udvikling. Arbejdsgruppen vil primært forstå understøttende undervisning som forløb, der planlægges og gennemføres af et team omkring klasser og årgange bestående af primært lærere og pædagoger. Dette sikrer bedst sammenhæng i den hele skoledag.

En del af den understøttende undervisning kan bruges til at understøtte den mere uformelle læring, trivsel, sociale kompetencer og motion og bevægelse, som vi i dag kender det fra planlagte aktiviteter i SFO og klub. Denne del af den understøttende undervisning kan således gennemføres af andre end teamet omkring klassen/årgangen. Der skal imidlertid også sættes mål for denne, således at det også kan bidrage til at optimere mulighederne for at læring sker (jf. læringsgrundlaget i LTK)

Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at der er sammenfald mellem de medarbejdere der indgår i teamet af undervisningspersonale (lærere og pædagoger) og dem der planlægger lærende aktiviteter i fritiden efter skoletid i et mere "uformelt" læringsmiljø. På den måde kan der tænkes i både parallelfaglighed, tværfaglighed, fællesfaglighed

Det kræver opmærksomhed ikke per automatik at placere alt, hvad der er anderledes end stillesiddende arbejde i klasserummet i den understøttende undervisning. Den fagdelte undervisning skal fortsat være præget af aktivitet, kreativitet, undersøgende tilgang, innovation og meget mere.

Samlet set er den understøttende undervisning – som den fagdelte undervisning – velovervejede, planlagte, gennemførte og efterfølgende efterbehandlede aktiviteter med henblik på læring. De professionelle, som forestår den understøttende undervisning, skal i fællesskab, og med respekt for hinandens uddannelsesmæssige kompetencer, sætte mål for og planlægge strukturerede forløb, som hænger sammen med den fagdelte undervisning, i en meningsfuld og sammenhængende dag. Således at den fagdelte- og understøttende undervisning er gensidigt berigende.

Den understøttende undervisning udføres som nævnt primært af lærere og pædagoger fra SFO og klub.

Der ud over kan andre personalegrupper tænkes ind i den understøttende undervisning. Musikskolen kan tilbyde f.eks. rytmik i indskoling, valgfag og talentudvikling i mellemtrin og udskoling. Desuden instrumentalundervisning i løbet af dagen? Medvirken i teaterprojekter. Kordage, Fagligt ressourcecenter- musikfagligt. Foreningslivet i idræt, spejderliv o.l. vil kunne bidrage med mange aktiviteter. Uddannelses- og Ungdomsvejledningen skal allerede nu understøtte den fagdelte undervisning. Kan frem over tænkes ind som en del af den understøttende undervisning.

Folkeskolereform 2014

LTK arbejdsgruppe om indhold og struktur

Arbejdsdokument 3.2 efter møde d. 9. oktober

Hvilket indhold kan indgå i den understøttende undervisning.

Er obligatorisk. Den kan foregå som faste timer i den understøttende undervisning, men også som ekstra idrætstimer eller indarbejdet i den øvrige fagdelte undervisning. (Se i øvrigt neden for)

Bevægelse og lektiehjælp/faglig fordybelse:

Klassens tid, elevsamtaler og trivselsunderstøttende aktiviteter som klasse møder o.l. (se særligt afsnit om trivselsfremme i kapitlet om pædagogiske forhold i øvrigt).

Timeløsefag:

Sundheds og seksualundervisningsforebyggende indsatser, misbrug, trafik og uuvvejledning,

Desuden.

Medvirken i featureuger, undervisning i valgfag, talentudvikling, læringsstilskurser, demokratisk dannelse, aktiviteter i forb. m. projektopgaver, praktiske opgaver i tilknytning til projektførelse, virksomhedsmentorer, videoproduktion, eneundervisning i musik, musikværkstedshold, rytmisk træning, danse –stomp og korprojekter, fysisk træning til børn med særligt behov, billedskoleafdeling, idrætsforeninger. (se i øvrigt bilag 1 om med idekatalog fordelt på indskoling, mellemtrin og udskoling).

Hvad har vi af aktiviteter i forvejen

Lad os holde fast i den gode undervisning vi har og benytte os af at rammerne nu er mindre snævre. Men hvad skal vi nævne specifikt?

Motion og Bevægelse

Vi har haft overvejelser om, hvordan de 45 min. daglig bevægelse i gennemsnit skal tænkes. Som udvidet idrætsundervisning, som en del af den understøttende undervisning eller som bevægelse tænkt ind i den fagdelte undervisning i højere grad.

Der er i arbejdsgruppen enighed om, at det er lettere at sikre at de 225 min ugentligt, reelt bliver gennemført, hvis de planlægges som faste og skemalagte aktiviteter. Enten som ekstra idrætstimer i den fagdelte undervisning eller som faste timer i den understøttende undervisning.

Hvis en del af løsningen bliver, at lægge bevægelse som ekstra idrætstimer, vil det være naturligt at dette bl.a. sker ved genindføre svømning på udvalgte klassetrin.

De strukturerede aktiviteter i den understøttende undervisning kan være:

Orienteringsløb om temaer, motorikløb, morgenløb, løb og læs, rundbold, cykelture, rulleskøjtedisko, danseserier, mini-ol, fodboldturneringer o.l. (se i øvrigt bilag med idekatalog til bevægelsesaktiviteter)

Folkeskolereform 2014

LTK arbejdsgruppe om indhold og struktur

Arbejdsdokument 3.2 efter møde d. 9. oktober

Musikskole kan byde ind med rytmisk træning. Idrætsforeninger kan inddrages. Man kan lave "klippekortsmotion" eller lignende, som man i dag har stor glæde af i LTU.

Hvis motion og bevægelse hovedsageligt lægges ind i den understøttende undervisning, båndlægges imidlertid en uforholdsmæssig stor del af denne, med uheldige begrænsninger til følge.

Dette kan pege på, at man også tænker bevægelse ind i al fagdelt undervisning. Man bør følgelig lave politik/principper om medtænkning af bevægelse i fagene på de enkelte skoler.

I den fagdelte undervisning kan man, ud over at lægge bevægelse ind i undervisningsforløb i det omfang det er muligt og hensigtsmæssigt, tænke på at cykle eller gå til ekskursionssteder.

Man skal huske, at motion virker i forhold til at øge koncentration.

Efter den fastlagte skoledag må det forventes, at der fortsat bliver brug for et fritidstilbud. Her - i SFO og klub - skal bevægelse fortsat medtænkes.

Lektiehjælp / faglig fordybelse

Arbejdsgruppen er enig om, at lektiehjælp / faglig fordybelse skal være mere og andet end hjælp til hjemmearbejde. I dette tilbud skal indgå mulighederne for faglig fordybelse, og opmuntring til yderligere læring, til dem der har potentialet til det, sådan at tilbuddet kan bidrage til talentudvikling. Man kan forestille sig et tilbud, hvor elever deles op i hold, som giver mulighed for at støtte udviklingen efter de enkeltes behov. For nogle hjælp til at få styr på skoledag og -arbejde, for andre at arbejde med træning af nyt stof, for nogle et tilvalg og for andre igen at blive udfordret ekstra på dimensioner af stoffet, som rækker videre end til det man kan forvente af de fleste.

I tilbuddet kan også indgå allerede kendte støtteforanstaltninger og supplerende undervisning (tidligere benævnt specialundervisning).

For at leve op til dette bør personalet være lærere og pædagoger. Dog således at den lærerfaglige kompetence vægtes jf. prioritering af undervisningsopgaverne.

Frivillige som "Pensionister i Skole" kan tænkes med. Der er gode erfaringer at trække på i kommunen, idet, en del skoler har haft velfungerende lektiecafeer.

En skole som er repræsenteret i arbejdsgruppen, har erfaring med at tilbyde "Åben skole" til kl. 16 med fordybelsesmuligheder, hvor eleverne bl.a. arbejde på projektopgaver og har mulighed for at komme i dialog med lærere omkring specifikt indhold. Eleverne kan melde sig til. Det er blevet et motiveret tilvalg. Her kan de fortsætte vores projektarbejde eller andet.

LTU har erfaring med fælleskommunalt samarbejde om såkaldt Masterclass.

Musikskolen vil meget gerne bidrage til faglig fordybelse, talentklasser, instrumental undervisning. Desuden kan Idrætsforeninger, andre foreninger, frivillige og andre eksterne være oplagte samarbejdspartnere.

Folkeskolereform 2014

LTK arbejdsgruppe om indhold og struktur

Arbejdsdokument 3.2 efter møde d. 9. oktober

Ambitionen bør være sådan, at tilbuddet er så attraktivt, at hovedparten af eleverne vælger det også så længe tilbuddet er frivilligt for eleverne.

Optimalt kan dette sene tidspunkt på dagen udvikle sig til et blomstrende liv med mange aktiviteter af forskellig art som bidrager til elevernes læring og alsidige udvikling.

Hvem løser opgaven – og hvordan.

Det må overvejes om LTK skal sættes fælles rammer for indhold og deltagere i den understøttende undervisning for at sikre fælles kommunal standard. Omvendt vil en delegering give en reel mulighed for at øge samarbejdet mellem de personalegrupper, der har med børnene at gøre i løbet af dagen, og dermed bidrage til at gøre børnenes dag mere hel.

Umiddelbart finder arbejdsgruppen, at den enkelte skoleleder skal være den rammesættende og derefter delegerer ansvaret for løsningen af opgaven til et team sammensat af relevante og kompetente medarbejdere.

Som tidligere nævnt er afgørende vigtigt, at der skabes sammenhæng mellem den fagdelte og understøttende undervisning. Kun på den måde kan det sikres, at den bliver understøttende.

Det betyder følgelig at den understøttende undervisning skal planlægges i fællesskab mellem alle, der indgår.

Team omkring klasser / årgange / afdelinger indeholder lærere og pædagoger. Ansvaret for at løse undervisningsopgaver i henhold til bindende mål er lærerens ansvar.

Pædagoger kan bidrage med trivselsmæssige og relationære kompetencer. Alt sammen i samarbejde præget af respekt for hinandens kompetencer.

Kun hvis pædagogerne eller andre som inddrages har en fagspecifik kompetence, kan de stå for deles af undervisningen i indskoling.

Det vil være nærliggende at det er teamene, der inddrager forskellige andre aktører fra musikskole, frivillige fra idrætslivet og andre frivillige fra f.eks. det omkringliggende erhvervsliv. Man kan forestille sig, at kontakten sikres ved at udnævne musik- og idrætsambassadører, som det i forvejen er kendt med sundheds-ambassadører i skoler og institutioner og de såkaldte spilfordelere ift. det omgivende lokalsamfund i klubberne.

Sekundære aktører i ungdomsskole, musikskole og foreningsliv har meget relevant at byde ind med. De arbejder med den samme gruppe af børn som skolen, og kommune og skoleledere er frem over forpligtet på et samarbejde med dem.

Det er imidlertid vanskeligere at lave forpligtende aftaler med foreningslivet i løbet af skoledagen, idet de fleste af disse er engageret i eget lønarbejde og derfor optagede i dagtimerne. Derfor forekommer det lettest at lave aftaler om foreningslivets deltagelse sidst på skoledagen. Dette også af nedenstående årsager som arbejdsgruppen vedr. indhold og struktur ikke er gået nøjere ind i.

Folkeskolereform 2014

LTK arbejdsgruppe om indhold og struktur

Arbejdsdokument 3.2 efter møde d. 9. oktober

Der er ledelsesmæssige og økonomiske udfordringer i musikskolens og foreningslivets deltagelse i skolen.

Ledelsesmæssige udfordringer som følge af at skolens ledelse har ansvaret for al aktivitet i skolen, men ikke har ledelsesret over for musikskole og foreningslivets evt. deltagere i skoleprojekter.

Økonomiske udfordringer idet skolen ved lov er gratis for brugerne, i modsætning til musikskolen. Er skoleaktiviteter gennemført af musikskolen, der koster for brugerne, derfor muligt i skoletiden.

Disse økonomiske og ledelsesmæssige udfordringer bør drøftes i de administrative arbejdsgrupper vedr. ledelse og økonomi, og da dette er så komplekst, som det er, må det forventes, at der er behov for en nøjere udredning og drøftelse af praksis også efter skolereformens ikrafttræden.

Mulighed for at konvertere understøttende undervisning til ekstra resurser i den fagdelte undervisning.

Loven giver mulighed for at konvertere understøttende undervisning til ekstra resurser i den fagdelte undervisning. Dette er efter ansøgning om dispensation muligt i 1. til 3. klasse generelt og i klasser med særlige behov i 4. til 9. kl.

Det vil primært kunne komme på tale, for at gøre elevernes skoledag kortere og fordi det evt. skønnes at det vil give dem et større udbytte samlet set.

Arbejdsgruppen gør imidlertid opmærksom på at det vil betyde øgede omkostninger eller reduktion af antallet af lærere.

Organisering – skoledagens opbygning

- fagdelt, understøttende, fritid
- fagdelt, fagdelt/understøttende, fritid
- fagdelt, fagdelt/understøttende, fagdelt, understøttende, fritid
- fælles mødetidspunkt midt på dagen
- delt tjeneste

Pædagogiske forhold i øvrigt

- trivsel
- inklusion
- indsats omkring undervisningsdifferentiering
- holddannelse
- klasselærerfunktionen
- elevplaner
- skolebiblioteket

Folkeskolereform 2014
LTK arbejdsgruppe om indhold og struktur
Arbejdsdokument 3.2 efter møde d. 9. oktober

Opsamling og anbefalinger.

- Deltagere i arbejdsgruppen om indhold og struktur
- hvad er indført pr august 2014
- hvad opstilles der udviklingsplan for
- hvad beskrives som fremtidens fokus med henblik på udvikling og virkeliggørelse af visionen
- hvem indgår i givet fald i arbejdet med udviklingsplan og fokuspunkter
- detailstyret, rammestyret eller frit for den enkelte skole.

Folkeskolereform 2014

LTK arbejdsgruppe om indhold og struktur

Bilag Idekatalog til Bevægelse

Fælles idekatalog til bevægelse

I bevægelse skelnes mellem idræt og bevægelse. Dette katalog retter sig mod bevægelse:

1 time frokostpause med ½ time til kost og sundhed og ½ time til bevægelse,

Cykeltur,

Danseserier,

Fodboldturneringer o.l.

Idrætsforeninger kan inddrages,

"Klippekortsmotion" eller lignende, som man i dag har stor glæde af i LTU,

Løb og læs,

Mini-ol,

Morgenløb,

Motorikløb,

Musikskole kan byde ind med rytmisk træning fx danse -stomp,

Orienteringsløb om dyr, sprog eller andet,

Politik om cykle rundt og tænke bevægelse i den fagdelte undervisning,

Rulleskøjtedisko,

Rundbold,

Stå op i stedet for at sidde ned,

Tvungen luft: organiseret bevægelse, målrettet og formaliseret fx 3 gange 15 minutters intensiv bevægelse for at øge koncentrationen.

Folkeskolereform 2014
LTK arbejdsgruppe om indhold og struktur
Bilag Idekatalog til Understøttende undervisning

Fælles idekatalog

Almendidannelse,
Arbejde med emne i værksteder, som ligger i direkte forlængelse af skole/fagdelte undervisning.
Billedskole,
Coachfunktion,
Danse-stomp,
Demokratisk danning
Drama,
Elevsamtaler (evt. inden skole-hjem),
Fagdelte undervisning i praktiske opgaver, som er stillet af andre udefra skolen,
Featureuger,
Flytte undervisningen udenfor,
Hvad kan børnene og hvad har de brug for?
Inklusion af fagligt svage elever, der har brug for fysisktræning,
IT-kompetencer: etisk og praktisk,
Klasseledelsesdelen,
Klassens tid,
Klasserummet/klasseledelse,
Korprojekter,
Læringsstilekurser,
Medborgerskab,
Metodeundervisning,
Musicals,
Musikprojekter fx en formiddag,
Projekt opgaver og aktiviteter forbundet med dette på alle klassetrin,
Radioprojekt (mediefag),
Rollespil
Rytisk træning,
Specialundervisning,
Støtteundervisning,
Talentudvikling,
Timeløse fag (bl.a. seksualundervisning, trafik, uu-vejledning, sundhed og andre timeløse fag),
Trivselsdelen
Turbokurser
Ture og aktiviteter i tilknytning til den fagdelte undervisning,
Udeliv,
Videoproduktion,

Idékatalog for indskoling

Musikværkstedshold for de mindste,
UU kan bruges til forebyggende indsatser

Folkeskolereform 2014

LTK arbejdsgruppe om indhold og struktur

Bilag Idekatalog til Understøttende undervisning

Idekatalog for melletrin

Klassens tid er væk, klasselærer, medborgerskab, almindannelse, demokratisk dannelse.

Bygge r2d2

UU kan bruges til forebyggende indsatser

Idekatalog for udskoling

Valgfag: Udbud af 3. Sprogfag noget kan organiseres på de enkelte skoler og noget på tværs af skolerne. Skolerne kan hver især tilbyde nogle valgfag, ungdomsskolen kan tilbyde fx kinesisk og japansk. Gymnasierne er interesserede i at eleverne kommer med yderligere sprogfag.

Andre fælles valgfag: Glasværksted, lav en app, udeskole:

UU kan bruges til forebyggende indsatser om bl.a. misbrug,

Valg til ungerådet, ung til ung.

Virksomhedsmentorer.

NOTAT
om
understøttende undervisning

I den skolereform, der skal implementeres fra august 2014, er understøttende undervisning et samlebegreb for de nye aktiviteter, der ligger ud over undervisningen i fag og temaer. Hensigten hermed er ifølge hørings-lovforslaget at bidrage til at hæve det faglige niveau i folkeskolen og give eleverne lejlighed til i højere grad end i dag at lære på flere forskellige måder og arbejde med og blive anerkendt for et bredere udsnit af deres evner og interesser, herunder gennem en højere grad af kobling af teori og praksis og undervisning, der tager udgangspunkt i virkelighedsnære problemstillinger, der opleves relevante og interessante af eleverne. Den understøttende undervisning skal desuden supplere og understøtte den fagopdelte undervisning i fagene ved at give eleverne tid til at afprøve, træne og repetere de færdigheder og kompetencer, de tilegner sig i den fagopdelte undervisning.

Alt det, der i fremtidens skole ikke er undervisningslektioner, kan defineres som understøttende undervisning. Som udgangspunkt fører det til nedenstående krav om understøttende undervisning i henholdsvis indskolingen, mellemtrinnet og udskolingen:

Table 1 - Timefordeling Skolereform - (klokketimer)	BH	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl
Samlet modeltid pr. skoleuge	30	30	30	30	33	33	33	35	35	35
Minimum undervisningslektioner	15	18,75	18,75	19,5	22,5	23,25	23,25	24	24	23,25
Understøttende undervisning - inkl. pauser	15	11,25	11,25	10,5	10,5	9,75	9,75	11	11	11,75
- heraf lektiehjælp/faglig fordybelse (frivilligt for eleverne) - inkl. paus	2	2	2	2	3	3	3	2	2	2

Når det nærmere skal vurderes, hvordan den understøttende undervisning kommer til at passe ind i fremtidens skole, skal der tages højde for 4 faktorer, der hver for sig har stor betydning, nemlig

- Antallet af faktiske undervisningslektioner
- Pauserne
- Kravet om 45 minutters bevægelse om dagen
- Lektiehjælp/faglig fordybelse

Disse 4 faktorer behandles hver for sig i det nedenstående. I notatet indgår ligeledes de første forslag fra de nedsatte arbejdsgrupper om indhold mv. i den understøttende undervisning.

Antallet af faktiske undervisningslektioner

De undervisningslektioner, der er angivet ovenfor, udgør kun et minimum. Det vil med skole-reformen være muligt at etablere ekstra undervisningslektioner i stedet for understøttende undervisning – hvis blot reglerne om bevægelse og lektiehjælp/faglig fordybelse overholdes.

Kommunerne kan også give skolerne dispensation til at nedsætte tiden til understøttende undervisning, hvis de samtidig øger antallet af lektioner med to voksne i klassen i den faglige undervisning, herunder særligt dansk og matematik.

Samlet set er det altså muligt at opprioritere undervisningslektioner på bekostning af understøttende undervisning – mens det ikke er muligt at gå under minimumstimetallet for undervisningslektioner.

Pauserne

Reformen indeholder ingen forudsætninger om tiden til elevpauser. I et svar til Københavns Kommune har Undervisningsministeriet bl.a. skrevet herom:

”Sammensætningen af skoledagen skal fastlægges kommunalt, bl.a. fordi spørgsmålet om pauser i løbet af skoledagen ikke er reguleret.”

Man kan altså forestille sig, at pausetiden tilrettelægges fuldstændig som i dag. I så fald skal de angivne timer til understøttende undervisning i Tabel 1 fratrækkes den tid (eksempelvis 5 klokketimer om ugen), der går med at spise frokost og holde frikvarter. Men man kan også forestille sig, at pausetiden samles til længere tidsrum, hvor der bliver plads til eksempelvis bevægelse. I princippet kan man altså sige, at elevpauserne er forudsat at være en del af den samlede tid til understøttende undervisning.

Kravet om 45 minutters bevægelse om dagen

Det forudsættes i reformen, at eleverne i gennemsnit bevæger sig 45 minutter om dagen. At leve op til dette gennemsnit kan gøres på mange forskellige måder, eksempelvis

- Idrætslektioner
- Bevægelse i andre lektioner
- Bevægelse som understøttende undervisning, eksempelvis løb uden for undervisningstiden.

Som det fremgår, behøver hele tiden til bevægelse ikke at tages af den samlede tid til understøttende undervisning. I hvert fald idrætslektionerne hører naturligt med.

Både arbejdsgruppen om ledelse og arbejdsgruppen om indhold/struktur har forholdt sig til bevægelsestimerne. De vedlagte dokumenter fra arbejdsgrupperne viser noget om holdningen. Herfra kan bl.a. citeres det synspunkt, at man ser bevægelse som en del af et bredere sundhedsbegreb, og at man gør motion og bevægelse til kommunalt udviklings- og indsatsområde.

Arbejdsgruppen om indhold/struktur har udarbejdet et idekatalog til bevægelsesaktiviteter, hvori indgår eksempelvis morgenløb, cykelture, mini-ol, rytmisk træning (via Musikskolen) og rulleskøjtedito. Men bevægelsen kan også indbygges som en organiseret bevægelse, tæt på den faglige undervisning – måske endda bare som at stå op i stedet for at sidde ned. Både arbejdsgruppen om indhold/struktur og arbejdsgruppen om ledelse anbefaler at overveje genindførelse af svømmeundervisning for alle skoler.

Bevægelsesopgaven kan løses af både lærere og pædagoger, dog således at ansvaret for den faglige undervisning i idræt fortsat skal forbeholdes lærere.

Lektiehjælp/faglig fordybelse

På baggrund af den politiske aftale mellem de oprindelige forligspartier og de konservative har lektiehjælp/faglig fordybelse en særlig position i loven. Lektiehjælp/faglig fordybelse skal kunne fravælges af eleverne og skal derfor placeres i ydertimer. Da man desuden ikke må gå under minimum for undervisningslektioner, kan lektiehjælp/faglig fordybelse kun være en del af den understøttende undervisning.

Det er samtidig vigtigt at understrege, at udbuddet af lektiehjælp/faglig fordybelse på ingen måde er frivillig for skoler og kommuner. I hørings-lovforslaget indgik det, at der skulle kunne vælges fra dag til dag, så tilbuddet skal være der hele tiden.

Både arbejdsgruppen om indhold/struktur og arbejdsgruppen om ledelse anbefaler, at lektiehjælp/faglig fordybelse skal være mere end hjælp til hjemmearbejde. I tilbuddet skal indgå muligheder for faglig fordybelse og opmuntring til yderligere læring, så tilbuddet kan bidrage til talentudvikling. Man forestiller sig, at eleverne opdeles i hold efter behov.

Vedrørende varetagelsen af opgaven udtaler arbejdsgruppen om ledelse:

”Lærere og pædagoger skal løse opgaven med lektiehjælp, turboforløb og faglig fordybelse sammen. Læreren varetager undervisningsopgaven, mens pædagogens opgave er at skabe rammesætning, klasseledelse, og at facilitere muligheden for elevernes faglige fordybelse. Pædagogernes og lærernes fælles opgave er at arbejde ud fra et bredere læringsbegreb, hvor elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel er i fokus.”

Specifikt vedrørende hold, hvor eleverne træner og repeterer færdigheder, er der en lille uenighed i arbejdsgruppen, idet repræsentanten fra kreds 22 finder, at denne opgave udelukkende skal varetages af lærere. De øvrige medlemmer af arbejdsgruppen finder, at både lærere og pædagoger kan varetage opgaven.

Arbejdsgruppen anbefaler desuden, at den enkelte skole får mulighed for at sammensætte teams af lærere og pædagoger i forhold til de behov, som udspringer af skolens elevgrundlag, kultur og budgetter.

Det bør endelig overvejes, hvordan man kan medtænke helt andre aktører, eksempelvis ”Pensionister i skolen” og Musikskolen.

Understøttende undervisning i øvrigt

Når kravene om bevægelse og udbud af lektiehjælp/faglig fordybelse er opfyldt, er der meget frie rammer for, hvordan kommuner og skoler i øvrigt udbyder understøttende undervisning. Det er disse frie rammer, der netop giver mulighed for at tilrettelægge fremtidens skole efter lokale behov.

Arbejdsgruppen om indhold/struktur lægger vægt på, at understøttende undervisning primært forstås som forløb, der planlægges og gennemføres af et team omkring klasser og årgange

bestående af primært lærere og pædagoger – med henblik på sammenhæng i den hele skoledag.

De aktiviteter, som i dag kendes fra SFO og klub, skal tænkes ind, så der også sættes mål for disse aktiviteter. På baggrund heraf udtaler arbejdsgruppen:

”Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at der er sammenfald mellem de medarbejdere der indgår i teamet af undervisningspersonale (lærere og pædagoger) og dem der planlægger lærende aktiviteter i fritiden efter skoletid i et mere ”uformelt” læringsmiljø. På den måde kan der tænkes i både parallelfaglighed, tværfaglighed, fællesfaglighed.”

De frie rammer for understøttende undervisning er samtidig den vigtigste forudsætning for, at man kan virkeliggøre skolereformens ide om den mere åbne skole, hvor foreninger, frivillige, Musikskolen mv. har adgang. Det er således en del af det videre arbejde med implementering af skolereformen, at det afklares, hvilke eksterne interesser der skal indtænkes i fremtidens skole, og hvordan det kan ske.

Erik Pedersen